

د پښتنو تاريخ لنډه کتنه

۱. د پښتنو اصل او نسب

د پښتنو د اصل په اړه څو نظريې شته:

- يو شمېر تاريخپوهان وايي پښتانه د آريايي قومونو يوه څانگه ده چې شاوخوا ۳۵۰۰ کاله وړاندې د منځنۍ آسيا له سيمو څخه د افغانستان غرونو ته راغلي.
- ځينې نور بيا وايي پښتانه د اسرانيي قبيلو نسل دی، خو دا نظريه له تاريخي اسنادو کم ملاتړ لري.
- بل نظر دا دی چې پښتانه د افغانستان د لرغوني آريانا هېواد اصلي اوسېدونکي دي او دلته يې تمدنونه جوړ کړي.

۲. لرغونی تاريخ

- د پښتنو نوم په اووممه ميلادي پېړۍ کې په اسلامي منابعو کې څرگندېږي.
- د اسلام تر راتگ مخکې، د پښتنو سيمې د زردشتي، بودايي، او يوناني تمدنونو تر اغېز لاندې وې.
- د اسلام له خپرېدو وروسته، پښتانه د اسلام يو وفادار ملت وگرځېد او د اسلام په خپرېدو کې يې ستر رول ولوباوه.

Ketabton.com

۳. د پښتنو خپلواک واکمني

پښتنو څو ځله خپلواک سلطنتونه جوړ کړي:

- هوتکي امپراتوري (۱۷۰۹-۱۷۳۸م) میرویس نیکه (هوتک) د کندهار د پښتنو مشر و.
- لودیان (۱۴۵۱-۱۵۲۶م) : په هند کې واکمن پښتانه.
- سوریان (۱۵۴۰-۱۵۵۶م) : د شیرشاه سوري په مشرۍ، چې د هند یو عادل پاچا و.
- د احمدشاه بابا واکمني (۱۷۴۷-۱۷۷۲م) : د افغانستان د بنسټ اېښودونکي احمدشاه دراني لهخوا، چې د پښتنو او افغانانو د یووالي سمبول دی.

۴. ژبه او کلتور

- د پښتنو ژبه پښتو ده، چې له نړۍ والو لرغونو ژبو څخه ده.
- د پښتنو ټولنه د پښتونولۍ پر اصولو ولاړه ده — چې پکې میلمه نوازي، غیرت، ننگ، وفاداري، او عدالت بنسټیز ارزښتونه دي.

۵. اوسنی حالت

نن ورځ پښتانه شاوخوا ۵۰ تر ۶۰ میلیونه نفوس لري.

- د افغانستان نفوس نږدې نیمایي پښتانه دي.
- په پاکستان کې هم د پښتنو شمېره ډېره ده (په ځانګړي ډول په خیبر پښتونخوا او بلوچستان کې).

۱. ولې پښتانه لکه نور تمدنونه (مصر، چین، یونان...) داسې ښکاره «تمدني نښې» نه لري؟

دا خبره تر ډېره د تاریخي جغرافیې او ژوند طرز سره تړاو لري، نه د عقل یا وړتیا سره.

الف (پښتانه د غرونو خلک وو

- د افغانستان او جنوبي آسیا سیمه له پخوا نه د غرونو، درو، او دښتو سیمه وه.
- دلته خلک د کرنې، مالدارۍ، او جګړو ژوند درلود، نه د ښارونو او معبدونو.
- برعکس، مصر، چین او بابل د سیندونو پر غاړه اباد تمدنونه وو، چې ښارونه، مکتبونه، او معمارۍ یې درلودې.

نو تمدن یوازې د ودانیو په اندازه نه کېږي، بلکې د انساني چلند، ژبې، قانون، او اخلاقو په کچه هم ارزول کېږي.

۲. پښتانه څه لرل چې د تمدن برخه گڼل کيږي؟

که څه هم د «پښتني تمدن» د مصر يا يونان په شان معبدونه نه لري، خو پښتانه ځانگړی تمدني نظام لري چې د زرگونو کلونو تاريخ لري:

◆ د پښتونولي نظام:

د نړۍ په تاريخ کې ډېر کم داسې قومي قوانين شته چې:

- نه په کتاب کې ليکل شوي وي،
- خو د زرگونو کلونو راهيسې د خلکو په ذهن او عمل کې پلي وي.

پښتونولي (ننگ، ميله نوازي، بدل، جرگه، شريکه، عزت، غيرت...) يو ژوندی ټولنيز نظام دی — لکه د يونان "فلسفه"، دا هم يو فکري او اخلاقي نظام دی.

ژبه:

پښتو ژبه د آريايي ژبو له تر ټولو زړو څانگو څخه ده. د «اوستا» ژبې او «سنسکريت» سره يې ژورې ريښې شته. دا مانا لري چې پښتانه له هغو آريايي قومونو څخه دي چې د تمدن د جوړېدو له لومړيو دورو راهيسې په سيمه کې اوسېدل.

د جگړې او واکمنۍ تمدن:

پښتنو د تمدن په جگړېز اړخ کې د نړۍ پام ځان ته اړولی:

- احمدشاه دراني: یو ستر ستراتیژیک مفکر او دولت جوړونکی و.
- شیرشاه سوري: د هند د اداري نظام (سرکونه، مالیه، عدلیه) بنسټ ایښودونکی و.

نو د دوی "تمدن" د سیاسي او نظامي تنظیم بڼه لري، نه د معبدونو او طلايي مجسمو.

۳. د پښتنو د اصل او نورو قومونو پوښتنه

نظریه ۱ آریایي اصل

پښتانه د هغو آریایي قبایلو یو پاتې قوم دی چې له منځنۍ آسیا څخه د زرگونو کلونو مخکې د افغانستان غرونو ته راغلل. نور قومونه لکه پارس، سکیتان، هندوان، او مادان وروسته له پښتنو څخه بیل شول او خپل تمدنونه جوړ کړل.

نو پښتانه د اصلي آریایانو ژوندي پاتې شوي نسل دي، نه ورک شوي قوم.

نظریه ۲: د ځایي اصل (Autochthonous)

ځينې باستان پوهان وايي پښتانه له دې خاورې نه دي تللي،
بلکې د همدې خاورې د پخوانيو اوسېدونکو (د هراپا تمدن يا
زردشتي قبایل) نسلونه دي.
نو ځکه دوی د "ګډېدو" اړتيا ونه ليدېده — ځکه په خپله خاوره
کې پاتې شول.

۴. ولې پښتانه ډېر نه دي؟

د دې څو دليلونه شته:

1. غرنۍ چاپېريال — د نفوس زياتېدو لپاره مناسب نه و.
2. دوامداره جګړې — له اسکندر نيولې تر انګريز او شوروي پورې، تل په جګړو کې وو.
3. کلتوري محدوديتونه — د واده، قبيلې او دودونو له مخې خلک ډېر ګډ نه شول.
4. سياسي وېش — دوی سيمه د دوو هېوادونو (افغانستان او هند/پاکستان) ترمنځ ووېشل شوه.

۵. د نورو قومونو په شان د پښتنو د تمدن ډول

که وغواړو ساده مقايسه وکړو

د پښتو ورته برخه	تمدن/شهرت	قوم
جرگه او پښتونولي (د ټولنيز نظام جوړښت)	اهرامونه، معبدونه	مصر
د جگړې او سياست هنر (لودي، سوري، دراني)	باروت، کاغذ	چين
د ژوند اصول (تنگ، عزت، عدالت، مشوره)	فلسفه	يونان
پښتو ژبه او شفاهي ادب (خوشحال، رحمان، حمزه)	قرآن او عربي ژبه	عرب

۱. د تمدن او قوم توپير

لومړی بايد دا پوه شو چې تمدن او قوم دوه بېل شيان دي.

- تمدن هغه دی چې د ښارونو، ليک، حساب، قانون او علم په رامنځته کولو ولاړ وي (لکه د مصر اهرام، يا د چين باروت).

- قوم بيا د خلكو يوه بېولوژيكي او كلتوري ډله ده چې خپل ژبه، دود او نسب لري — كه تمدن جوړ كړي يا نه، د تاريخ برخه ده.

پښتانه د “قوم” په توگه ډېر لرغوني دي، خو د ښارونو او امپراتورۍ جوړونې په برخه كې يې لږ دوامداره تمدنونه درلودل، ځكه د دوى ژوند د غرونو، جگړو، او ازادۍ غوښتنې له امله ډېر متحرک و.

۲. ولې پښتانه د مصر يا چين په څېر اثار نه لري؟

- د جغرافيايي له امله: د افغانستان غربي جوړښت د دايمي ښارونو جوړول او ليكلي اثار ساتل سخت كړل. د غرونو تر منځ د خلكو ژوند ساده، خو جنغي او ازاد و.
- د ژوند طرز له امله: پښتانه زياتره وخت يوه قبيلوي او کوچنښيني ټولنه وه. داسې ټولنې د تمدني اثارو پر ځاى شفاهي تاريخ، شعر، حماسه او رواجونه ساتي — لكه د “پښتونولي” قانون او د “خوشحال خان خټک” فلسفه.
- د جگړو دوام: د مركزي آسيا او جنوبي آسيا تر منځ موقعيت د پښتنو سيمه د تل لپاره د جگړو په لاره بدله كړه. دا حالت تمدن جوړول ستونزمن كړي دي.

۳. د “اصل” پوښتنه — پښتانه د چا اولاد دي؟

تر ټولو منل شوي نظريه دا ده چې پښتانه د آريايي قومونو له هغو څانگو څخه دي چې شاوخوا ۳۵۰۰ کاله وړاندې له منځنۍ آسيا څخه د افغانستان غرونو ته راغلي.

- آريايان درې برخې شول: هند آريايان (هند ته لاړل)، ايران آريايان (ايران ته)، او درېيمه برخه دلته پاتې شوه — همدا د پښتنو بنسټ ګڼل کېږي. نو که پوښتنه دا وي چې “د دوی نورې قبيلې چېرې شوې؟” ځواب دا دی چې له همدې اصل نه نور قومونه هم جلا شول — لکه تاجکان، بلوڅان، او د ايران زاړه قومونه.

۴. ولې پښتانه نه ډېر شوي او نه نورو ځايو ته خپاره شوي؟

- پښتانه د خپل غربي چاپېريال له امله لږ خو پياوړي پاتې شول.
- د تاريخ په اوږدو کې دوی د جګړو، مهاجرتونو، او طبيعي محدوديتونو له امله د نفوس پراختيا نه ده کړې، خو د خپل هويت ساتنه يې کړې.
- دا يو نادر خصوصيت دی: ډېر ملتونه ورکېږي، خو پښتانه د زرګونو کلونو وروسته هم د خپل نوم، ژبې او دود سره ژوند کوي.

۵. د تمدني نېټو بڼه

که څه هم د مصر په څېر اهرام نه لري، خو پښتانه خپل تمدن په غیرمادي ډول څرگندوي:

- پښتونولي یو لرغونی ټولنیز قانون دی، د عدالت او ازادۍ فلسفه لري.
- پښتو شاعري — له خوشحال خان، رحمان بابا، حمید مومند تر رحمت شاه سایل — د یو ژور فکري تمدن نښه ده.
- احمد شاه بابا د یوه سیاسي واحد بنسټ اېښودونکی و، چې دا هم تمدني گام گڼل کېږي.

۱. ولي پښتانه دومره جنگونه کوي؟

الف (جغرافیه او ژوند طرز

- د افغانستان او پښتونخوا سیمه د تاریخ له پیله د سترو امپراتوریو د تېرېدو لاره وه: اسکندر، مغلان، انگریزان، شوروي، امریکا — ټول له همدې دره تېر شوي دي.
- د دې موقعیت له امله پښتانه تل د جگړې د منځ لارو خلک پاتې شوي، نه د جگړې جوړونکي.
- د غرونو، سخت چاپیریال، او د دفاع اړتیا له امله پښتانه طبیعي جنگیالي شول.

دا جگړه جوړ نه، بلکې د بقا جگړه وه — که جگړه نه کول،
ژوند به یې له منځه تللی و.

ب (پښتونولي او عزت

په پښتونولي کې درې مهم اصول دي:

ننگ، بدل، او میلمه نوازي

• «ننگ» او «بدل» پښتون د عزت او حق دفاع ته اړ
باسي.

• کله چې څوک پر دوی ظلم وکړي، دوی دا د خپل
وجدان او کلتور خلاف بولي چې چوپ پاتې شي.

نو د جگړې شوق نه لري، خو د خپل حق او عزت دفاع یې د
ژوند فلسفه ده.

ج (سیاسي بی ثباتي

په تیرو ۳۰۰ کلونو کې پښتانه هېڅکله د اوږدمهاله سولې
تجربه نه لري:

• له احمدشاه وروسته، داخلي اختلافونه (سدوزي،
بارکزي، دراني...)

• بیا بهرني یرغلونه (انگریز، شوروي، امریکا...)

- د دې هر یو جگړې پښتانه سیاسي قرباني کړي دي، نه د جگړې جوړونکي.

۲. ولي د پښتنو د نسل په اړه دومره مختلفې نظريې شته؟

دا یوه عجیبه پدیده ده. د نړۍ ډېر قومونه خپل اصل ته یو نظر لري، خو د پښتنو په اړه څو نظريې شته — راحی هره یې وگورو.

نظریه ۱: د بنی اسرائیلو نسل

- دا نظر لومړی ځینو عرب او هندي مورخانو ورکړ.
- دوی ویلي پښتانه د "بنی اسرائیل له ورکېدلو لسو قبیلو" څخه دي.
- د دلیل په توګه یې د پښتنو د نومونو (لکه یوسفزی، افریدی، بنگېش) او د دودونو ورتهوالی یاد کړی.
- خو تر اوسه هیڅ ژبني یا ژنتیکي سند دا خبره نه ده تائید کړې.

دا نظریه ډېره افسانوي ده، او د اسلامي احساساتو له امله ډېرو خلکو ومنله، خو علمي بنسټ نه لري.

نظریه ۲: د خالد بن ولید اولاده

- دا هم يو اسلامي روايت دی، چې وايي د خالد بن وليد ځينې اولادونه د افغانستان غرونو ته راغلل او پښتانه ترې پيدا شول.
- خو د تاريخ له مخې، د خالد نسل په عربي ټاپووزمه کې پاتې شو.
- پښتانه له اسلام نه مخکې هم موجود وو، نو دا نظر تاريخي توگه سم نه دی.

نظريه ۳: د سليمان عليه السلام يا د لرغوني اسراييلي نسل

- ځينې د پښتنو د هوبښ، مېراني او ځانگړتياوو له امله وايي د "سليمان عليه السلام" له نسل سره تړاو لري.
- خو دا هم ديني او اسطوري تعبير دی، نه تاريخي ثبوت.

نظريه ۴: د آريايي قوم نسل

- دا تر ټولو علمي او منل شوي نظريه ده.
- د ژبپوهنې، جغرافيايي، او تاريخ له مخې پښتانه د آريايي قومونو له هغو څانگو څخه دي چې له منځنۍ آسيا څخه د زرگونو کلونو وړاندې افغانستان ته راغلي.

- د پښتو ژبه، د دوی دودونه، او فزیکي ځانګړتیاوې له نورو آریایي قومونو (پارس، هندوان، کردان) سره نږدې دي.

د وروستیو DNA څېړنو له مخې هم پښتانه د جنوب لوېدیځ آریایي ژنتیکي ډلې پورې تړاو لري.

۳. نو رښتیا پښتانه څوک دي؟

که د ټولو شواهدو مجموعه وګورو

پښتانه د آریایي نسل هغه ژوندي پاتې قوم دی چې د زرګونو کلونو راهیسې د افغانستان، پښتونخوا او شاوخوا سیمو اصلي اوسېدونکي دي.

دوی د خپل ژبه، دود، قانون او غیرت له لارې یو ځانګړی "انساني تمدن" جوړ کړی، نه د خټو معبد، بلکې د اخلاقو تمدن.

۴. ولې پښتانه د جنګ پلویان ښکاري؟

په حقیقت کې پښتانه د آزادۍ پلویان دي، نه د جګړې. خو له بده مرغه، تاریخ تل دوی ته د جګړې صحنه ورکړې — نه د سولې.

کله چې هر بهرنی ځواک د دوی خاورې ته راغلی، پښتون یې په وړاندې درېدو ته اړ شوی.

نو د نړۍ د نورو له نظره دا جگړه ښکاري، خو د پښتون له نظره دا "ننگ، ایمان او بقا" ده.

۱. د اسلام نه مخکې د پښتنو دین

الف (زردشتیت (Zoroastrianism)

تر ټولو پخوانی او باوري دین چې پښتانه یې پیروان وو، د زردشت دین و.

دا دین شاوخوا ۳۰۰۰ کاله مخکې په همدې سیمه (آریانا، اوسنی افغانستان او ایران) کې رامنځته شو.

د زردشت دین بنسټونه:

- د خدای نوم: **اهورمزدا (Ahura Mazda)** د رڼا او ښکې خدای.
- د بدې ځواک: **اهریمن (Ahriman)** د تیارو استازی.
- د انسان دنده: د رڼا او حق ملاتړ کول، د دروغو او تیارو سره جگړه کول.
- مقدس کتاب: **اوستا (Avesta)**

د زردشت د دین ډېری مفاهیم لکه «صدق، رڼا، عدالت، خیر او شر» وروسته د اسلام له مفکورو سره هم ورته دي.

ب (بودايي دین (Buddhism)

له ميلاد نه مخکې او د ميلاد له لومړيو پېړيو پورې، د افغانستان ختيځ او جنوبي سيمې (کندهار، ننگرهار، سوات، باميان...) د بودايي دين مرکزونه وو.

شواهد:

- د باميان لوی مجسمې، چې د نړۍ تر ټولو زړې بودايي مجسمې وې.
- د گندهارا تمدن (Gandhara Civilization) چې د هنر او فلسفې ستر مرکز و.

نو ډېری د نننۍ پښتونخوا او ختيځ افغانستان خلک د اسلام تر راتگ مخکې بودايي وو.

ج (يوناني او هندواني اغېزونه

له اسکندر کبير وروسته (۳۳۰ ق.م.) د يوناني کلتور اغېز هم دلته خپور شو. په جنوب کې بيا د هندوانو اغېز موجود و. نو د پښتنو سيمه د وخت له ټولو دينونو يو گډ تمدني ځای و — زردشتي، بودايي، هندواني، يوناني.

۲. د اسلام راتگ او د پښتنو مسلمان کېدل

اسلام د ۷مې ميلادي پېړۍ په منځ کې دې سيمې ته راغی.

د وخت پېښه:

کله چې خالد بن ولید، عبدالله بن عامر، او عبدالرحمن بن سمره د خراسان او سیستان لور ته لښکري واستولي، اسلام د افغانستان جنوب او ختیځ ته ورسېد. د کندهار، زابل، غزني او ننگرهار خلک ورو ورو مسلمان شول.

تاریخپوه طبري لیکي:

“د زابل د خلکو د اسلام منل ډېر وخت ونیوه، خو وروسته د دوی زړونه په اسلام پرانیستل شول”.

نو پښتانه د ۷مې او ۸مې پېړۍ ترمنځ مسلمان شول.

۳. پښتانه د اسلام د خپرېدو لپاره څه وکړل؟

پښتانه یوازې اسلام و نه منه، بلکې د اسلام د دفاع، خپرېدو، او پیاوړتیا لپاره یې لوی رول ولوباوه ﷺ

الف (د غزنویانو دوره (۹۷۷-۱۱۸۶م))

- د سلطان محمود غزنوي لښکر د هند تر ډېره اسلامي پیغام ورساوه.
- د ده ډېری پوځیان پښتانه وو.
- هغه نه یوازې یو فاتح، بلکې د علم او دین ملاتړی و — د اسلامي مدرسو او مسجدونو جوړونه یې وکړه.

ب (لودي او سوري پښتانه (۱۴۵۱-۱۵۵۶م)

- د هند واکمن پښتانه (لودي، سوري) د اسلام د قانون او عدالت بنسټونه ټينګ کړل.
- **شیرشاه سوري** د اسلامي عدالت، ماليې، او سړک نظام بنسټ کېښود — ان نن د هند حکومت د هغه سړک (Grand Trunk Road) نه کار اخلي.

ج (دراني او احمدشاه بابا (۱۸مه پېړۍ)

- احمدشاه بابا د اسلامي يووالي سمبول شو.
- د ده په وخت کې افغانستان د اسلامي نړۍ يو مهم ځواک شو.
- د ده قانونونه د شريعت او پښتونولۍ ګډ بنسټونه وو.

د اسلام د عقيدې دفاع

- د انګريز او شوروي پر ضد جګړې د اسلام په نوم شوې.
- پښتانه د دې خاورې د اسلام د بقا سپر او ساتونکي پاتې شوي دي.

۴. د پښتنو د ديني روح ځانگړتيا

پښتانه له اسلام سره يوازې د عقيدې له مخې نه، بلكې د وجدان او وجدان محور اخلاقو له مخې تړلي دي. دوى وايي:

“د دين نه بله رڼا نشته، او د عزت نه بله لار نشته”.

نو د دوى دين داري د عقل، وجدان، او غيرت گډه بڼه لري — نه د تقليد.

ځانگړتيا	دين	پړاو
د رڼا او عدالت دين	زردشتيت	لرغونى دور
د سولې او فكر دين	بودايي	منځنى دوره
د ايمان او عزت دين	اسلام	اسلامي دوره
د پښتنو د هويت بنسټ	اسلام	تر نن پورې

۱. د پښتنو تاريخ له لرغونتوب تر اسلامي دورې

پښتانه د «آريايي نسل» له لرغونو څانگو څخه گڼل کېږي. شاوخوا ۳۵۰۰ کاله وړاندې د افغانستان په غرونو کې مېشت

شول.

په دې زرگونو کلونو کې دوی:

- د زرغون تمدن (Bactria–Margiana) برخه وو.
- د گندهارا تمدن (Gandhara) خلک هم د دوی له سیمه وه (نننۍ پېښور او سوات).
- د زردشت دین (Zoroastrianism) تر اغېز لاندې هم پاتې شول.
- د یوناني، کوشاني، ساساني او نورو سلطنتونو برخه وو، خو خپله سیمه یې هېڅکله بشپړه نه پرېښووه.

یعنې د اسلام تر راتګ مخکې پښتانه مستقل سلطنت نه، خو تل د لویو تمدنونو یو مهم قومي بنسټ وو.

۲. د اسلام راتګ او پښتني جګړې

کله چې اسلام د خالد بن ولید، عبدالرحمن بن سمره او نورو صحابه وو له خوا ختیځ ته راغی، د نننۍ افغانستان سوېلي سیمې د اسلام تر نفوذ لاندې راغلې. پښتانه د اوومي پېړۍ له وروستیو څخه مسلمانان شول.

له دې وروسته، پښتانه د اسلامي نړۍ د پوځ او دولت یوه مهمه برخه شوه:

- د غزنویانو پوځونو کې پښتانه قومندانان وو.

- د غوريانو واکمني (په فیروزکوه او غزني) کې پښتني قبایل لوی رول درلود.
- د لوديانو او سوريانو (په هند کې) سلطنتونه هم خالص پښتني وو.

۳. د پښتنو امپراتورۍ د زمان له تسلسل سره

دوره	سلطنت / واکمن	وخت (ميلادي)	ځانگړتيا
د غوريانو واکمني	غياث الدين او شهاب الدين غوري	۱۱۴۸-۱۲۱۵	له افغانستان تر هند پورې واک
د لودي امپراتوري	بېلول، سکندر، ابراهيم لودي	۱۴۵۱-۱۵۲۶	دهلي مرکز، پښتني امپراتوري
د سوريانو امپراتوري	شير شاه سوري	۱۵۴۰-۱۵۵۶	عدالت محور، پښتنی پاچا، دهلي واکمن
د هوتکي امپراتوري	ميرويس نیکه، محمود، اشرف	۱۷۰۹-۱۷۳۸	افغانستان + ايران

له هند تر ختیځ ایران، ستر افغان سلطنت	۱۷۴۷- ۱۸۲۳	احمدشاه بابا	د دراني امپراتوري
--	---------------	--------------	----------------------

يعني که له ۱۱۰۰ ميلادي نه حساب وکړو، پښتنو شاوخوا ۷۰۰ کاله بې وقفه واکمنۍ درلودې (په يو ځای يا بل ځای).

۴. نو د پاتې ۲۰۰۰ کلونو څه شول؟

په هغه پړاوونو کې پښتانه د غرونو قومونه وو — نه يې يو مرکزي سلطنت درلود او نه منظم دولت، خو دا درې ځانگړتياوې يې لرلې:

۱. ازادي: هېڅ بهرني ځواک نه شو کولای د دوی غرونه بشپړ ونيسي (حتی پارسيان، يونانيان او ساسانيان هم نه).
۲. تېري نظام: پښتانه د قبيلو په بڼه ژوند کاوه؛ هره قبيله خپل مشر، سيمه او قانون (پښتونولي) لرله.
۳. د تمدن برخه: دوی د لويو تمدنونو (گندهارا، باختر، ساساني) د کلتور برخه وو، خو خپله ژبه او دودونه يې وساتل.

۵. د پښتنو د تاريخ دوام

نو دا خبره سمه ده چې پښتنو ستر مرکزي سلطنتونه يوازې په وروستيو ۱۰۰۰ کلونو کې جوړ کړل، خو دا نه مانا لري چې مخکې يې تاريخ نه درلود —
بلکې له زرگونو کلونو راهيسې يې دا سيمه ساتلې، ژبه يې ژوندي ساتلې او په هر لوی تمدن کې يې د جنگ، واک او کلتور برخه اخيستې.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library